

SHOUT
SHARE **IT**

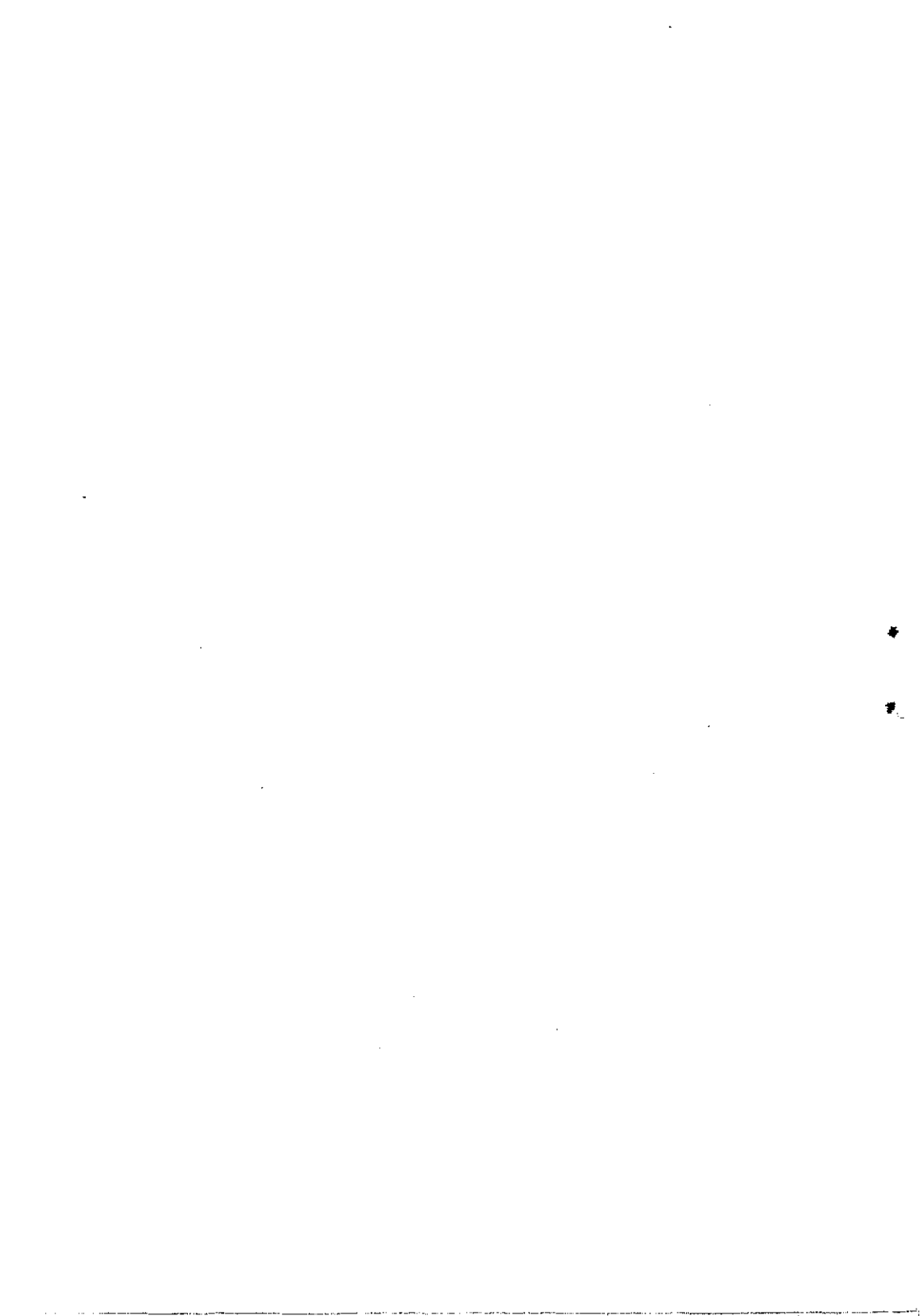

ማውጫ

ገፅ

እሽቅድምድም	7
መማጠኛ	11
ልጅነት	13
ጨታ	14
በሃምለት አገር	16
ኤውሮፓ	17
እምቢ አሌ ወልዱ	18
በቋፍ	20
ኮክቴል ግብዣ	22
ተዘወር ማኪና	23
ኮምሲ ኮምሳ	24
ዘለአለማዊው	26
ለቀልድ መሃላ ውክልና	28
አሜክላ ለህፃናት —	
፩ የግር ጣት	29
፪ አግዳሚ ካላከከህ	30
፫ ድንቄም እውቀት	31
፬ ድህነት እንደጀርት	32
፭ ሙጢነት	33
፮ ሆድ	34
ሳንተያይ	35
አርባ ተኩል	36
ትዝትዝታዝታት	38
ገላጋይ መስሎ አጥቂ	39
ዘላለምሽ-ዘላለሜ-ዘላለምነቱ	40

ጉማ ላሎ	41
ዋኛን	44
ሳ	45
ብቻብቸኝነት	46
ቃላት ስዘራ	47
አልቀጭም	48
ሰመመን	49
የለማኝ ሀሳብ	52
አጫዋች	53
አጭር ልብወለድ	54
ቱሉዝ ገምቤላ	56
አለመግባባት	58
ጥጃ ፍቅር	60
አንድ ጁሮ	60
አድግ ብሎ	61
ማህሌተ-በርጥዋ	62
ደረሰና ጊዜው	64
ነገር	65
ብሲክሌት	66
መጫወቻ በያይነቱ	68
በልዝቡ	71
እውር፣ ድዳ፣ ደንቆሮ ለሆነ ባለቅኔ	72
ለጀቢ፩ አ ም ፀሎት	73
ደርሶ መልስ	76
ተጨማሪ ማስረጃ	77

እሸቅድምድም

አንዳንድ ጥያቄ አለ፤ አስሬ ተጠይቆ አስሬ መልስ አግኝቶ ዳግመኛ አስሬ የሚጠየቅ። ከየት መጣን? ለምንስ መጣን? ወዴት እንሄዳለን? ለምንስ እንሄዳለን? የስራ-ፈት ጥያቄዎች እንደሆኑ። ስራ-ፈትነትም ስራ ነው። አእምሮ አያርፍምና። እንደተ አደርክስ የስራ-ፈት ጥያቄ አይደል፤ ሀኪም ካልሆኑ በቀር። ደርሶ ጤና ይስጥልኝ ማለትስ ይታዘዝ ይመስል፤ ወይንም አማላጅነታችሁን አቀበላለሁ ሲል ቃል-ኪዳን እንደገባልን ነገር።

እንግዲህ ይህ ሁሉ ዳር ዳር ማንኛቸውን ምን-ልሁን ብለህ ነው እነዚህን ግጥሞች የፃፍካቸው? መባል አይቀር እንደሆነ ሳይቀድሙኝ መቅድሙን ላስቀድም እንደማለት መሆኑ ነው። ደግሞም፤ ቁርጥ ያለ መልስ ባጭሩ የማይገኝለት ስለሆነ ተገቢ ጥያቄ ነው። ልበወልድን፤ ግጥምን፤ ድራማን ለማንጠር ብእር የሚገፋ ሁሉ፤ በአንቀልፍ ጊዜ ለምን ይህ ሁሉ ጣጣ? ከሚል ጥያቄ ጋር መተናነቅ አይቀርለትም። ለሀገር ብልፅግና ለቋንቋ መዳበር እና የመሳሰሉ መልሶች አንድም ለማስመስል ወይንም በየዋህነት የሚሰጡ ናቸው። በቀላሉ መልስ የሚገኝለትን ጥያቄ የሚጠይቅ ወይ እብድ ነው፤ አለዚያም ሰባኪ። ለትግልስ ቢሆን ክብደት እየተመጣጠነ አይደል?

ሆነም ቀረም እነዚህ አርባ-ተኩል ግጥሞች የተፃፉት መፅዓፍ ስለነበረባቸው ነው። አልፎ-አልፎ ልፈትለክ ሲሉ ተለቅቀዋል። ጥቂቶቹ ወንዝ ዳር እንደሚገኝ በጊዜና በውሃ የለዘበ ድንጋይ ተዋጥተዋል። አሻፈረኝ ብለው የጨነገኛም አሉ። የሚበዙት ግን ከረጅም ትግል በሀዋላ ነፍስ የዘሩ ናቸው። እንደየእለቱ፤ እንደየኮከባቸው። በጅ፤ እነሱስ መፃፅፍ ኖሮባቸው ተፃፉ፤ የገጣሚውስ ጉዳይ?

ህፃን፤ ለቲንስ እጁ እንኳ መጠለያ የማትሆን፤ ቡችላ ገፍቶ የሚጥላትን፤ ካፊያ አጥቦ የሚወስዳትን ቤት ካልበካ ጭቃ የሚሰራው ለጊዜያዊ ትግሉ ስፍራን ለመመጠን ሳይሆን አይቀርም። እንወረድ እንወረድ

ተባባሱና . . . የቦታ ምርጫ አይደል? ደግሞም ቁጭ ብሎ ጭቶ ከማከክ ይሻላል። ለራስ አዝኖ ከንፈር ከመምጣት በቅርብ ተክዞ ከንፈርን አለመምጣት ይበለጥ ወደፊት ያራምዳል። ሀሳብን ወደ ውስጥ መመለስ ራስን ያለ ምክንያት እንደዲጂኖ እመቅመቅ መቸንከር ስለሚሆን። ያነሱትን ወደ ውጭ መወርወር፤ ቅርፅን ለመፍጠር መታገል ግን፤ ባልታወቀ አቅጣጫም ቢሆን ወደፊት ማዝገም ነው።

በልጅነት ብሲክሌት መጋለብ የሚጥመው ከእግር ስለሚያፈጥንና በችኩላ የሚደረስበት አድራሻ ስለአለ ሳይሆን ውበትን ማሳደድ (ቅርፅን ማሳደድ) ራሱ መድረሻ ስለሆነ ነው። ውበቱ የብሲክሌቷ ወደ ጎን ሳትወድቅ ቀጥ ብላ መንጉድ ነው። አሪፍነትማ ሲመጣ ማሽከርከሩም ይናቅና ቁም-ነገሩ ብሲክሌቷን ያላንዳች ድጋፍ መሪዋን ወደ-ቀኝ-ወደ-ግራ በመምታት ብቻ ቀጥ አድርጎ ማቆም ይሆናል። ቅርፅ ይሉታል ይኸው ነው። የብሲክሌት ግልቢያን ከግጥም የሚለየው የዚያኛው ቅርፅ ጋላቢው ሲወርድ ባክኖ መቅረት፤ የዚህኛው ቅርፅ ከገጣ ሚው ሞትና ህይወት የተለየ ህይወት ይዞ መገኘት ነው።

አዎ፤ ግጥም ቅርፅ አለው፤ እንደ እብነበረድ የሚዳሰስም ባይሆን። ባጭሩ፤ የስንኞች መገናኘት፤ የድምፅ ስልት አወራረድ፤ ከቃላቱ የሚፍለቀሉት ስእሎች አመጣጥ ፤ ወረቀት ላይ ታትሞ የሚታየው የየግጥሙ ጠቅላላ ቅርፅ፤ የመስመሮች እጥረት የሚያስከትለው ቁልቁል ጥድሬያ ወይንም የመስመሮች መራዘም የሚፈጥረው ከባድ ተጉታኝነት፤ የስሜት የፃሳብና የዜማ መውሳሰብ፤ እረ ስንቱ . . . የዳሰሰው ይመስል የእከሊት ለስላሳ ደምፅ የእንላ ሻካራ ደምፅ እንል የለ።

ታዲያ የግጥም ቅርፅ ቃላትን ለክቶ ከመደርደር ብቻ አይወለድም። የኑሮ አላማ እንደክብሪት ዋጋ ቁርጡ ባይገለጥልንም አላማ ለመኖሩ የፍጡሩ ከእለት ወደ እለት መፍጨርጨር በቂ ጠቋሚ ነው። የግጥም ፈንታ ይህን ግላዊ መፍጨርጨር (የትንኝ መፍጨርጨርም ቢሆን) ከዚህ አለም ችላ-ባይነት ጋር አያይዞ ማብላላት ይመስለኛል። ማብላላት፤ ማፋጨት። እያፍፋጩ ተቃራኒው

ችን ማጣመድ፡ ተመሳሳዮችን ማለያየት። ከግጭታቸው ላንዳፍታ እንደ በራሪ ኮከብ የሚታይ ግልጥ መፍትሄን ማዋለድ። መለስ ብለው ተዳገኝ ሲሉት መፍትሄው እየተለዋወጠ በያስቸግርም ጉድለት መስሎ አይታየኝም። አለዚያማ ቁልጭ ያለች ተነጣጥራ የተወረወረች የጋዜጣ ርእሰ-አንቀፅ ትሻል የለ? ለሁሉም ባንዴ የምትገባ፡ ማንም ተመልሶ የማያነብባት። በዶማ ግንድ እንደማይፈለጥ በመጥረቢያ አትክልት አይከተኮትምና።

ለምን ቢባል፡ የግጥም ዋና መልእክቱ እግጥሙ ውስጥ የተሸነቆረ ሳይሆን ግጥሙ ራሱ እንዲሆን ስለሚያሻ። ግጥም የፍልስፍና ማስተላለፊያ፡ መስበኪያ፡ ወይም የምስጢር ጐተራ አይደለም። እንደአጋጣሚ እነዚህን ሁሉ ሊታከከክ ይችላል። ሰው እንዳጋጣሚ ጠበቃ፡ ጋዜጠኛ...እንደሚሆን። ግን ጠበቃም መደቡ ላይ ሲጋደም ጥብቅናውን ረስቶ በቅድሚያ ወንድም፡ አባት፡ ባል እንደሚሆን...

ጊዜን ላንዳፍታ ቆም ማድረግን፡ ለማስተዋል፡ ለመሳቅ፡ ለመተከዝ ፋታ ማግኘትን የማይመኝ ማን አለ? አንዲት ደቂቃ ባታልፍኮ ዘለአለም ትሆናለች። ለዚህ እኮ ነው የኔ ወንድም ከህፃንነት እስከ ሞት ተባራሪ የጧት እድልን፡ የአርባ ቀን እድልን ለማስንበት የምንፈልገው። ግጥም፡ ካልመረጥናቸው በጫና ከተመሩበን የጊዜን-ቋንቋ-መበጠሻ ሰላቶች አንዲቷ ነች። እንዲሁም፡ ከተቃና፡ ግጥም ከወትሮ የአነጋገር አምሳል ይላቅ እንጂ ባይርቅ ምንኛ በተሻለ። የሚገጠመው በተወሰነ የታሪክ ዘመን፡ በተወሰነ ሀገር፡ በተወሰነ ህዝብ ቋንቋ ሆኖ ሳለ ከሀረው አነጋገር ተደብቆ መሳከር የት ሊያደርስ!

በያሬድ አገር ስለግጥም ይህን ሁሉ ማተት ምን ያስፈልጋል ቢባልስ?

አንደኛ፡ ኢትዮጵያ ከግጥም (እንዲያውም ከቅኔ) ያላት ትውውቅ ከመቶሺህ ዘመን ባያንስም፡ ይህ ፀሀፊ ከግጥም ከተዋወቀ ሃያ አመት አልሆነውም። ህይወት (ግጥም) እንዳንዳንድ ጥያቄ በየትውልዱ ብቻ ሳይሆን በየተወላጁ ተመሳሳሽ ናት። አቤተ ቅም-አያቶቹ ብሲ-

ክሌት አገላለጽ ሲያውቁ! ማለት የኔን የለማጅ አወዳደቅ አያሳምር።

ሁለተኛ፡ አርባ-ተኩሉ ከቅኔ ሙከራ ይልቅ እንዳ-
ዝማሪ ዘፈን ቢታዩልኝ የበለጠ ያከራኛል። ድምፄ
እንዳይሆን ባይሆን ከምፅፋቸው በያራዳው ከክራር ምት
ጋር ባስሰማቸው እመርጥ ነበር።

ሶስተኛ፡ የቅኔ ቅርፅ ወይንም ስርአት የሚጠይቀው
ጊዜና የሚሰጠው ውጤት ያልተመጣጠነ ሆነው ይታዩ-
ኛል። የቅኔ ጥልቀት፡ ከሃሳብና ከስሜት ቸርነት ይልቅ
ወደ ባህሪ ብልጠት አመዝኖ ይሰማኛል። ውበታቸውን
ለማበላለጥ ሳይሆን ለኔ ይበልጥብኛል ነው የምለው።
የአህያ ስጋ አልጋ ሲሉት አመድ ቢባልም፡ አፍረጥርጦ
አመድ ላይ ማደሩ ይበጃል። ደግሞስ ያህያ ስጋ ምን
ሲባል ቅርጫ ተወሰደና?

አንዳንድ ጥያቄ አለ...

በተወሰኑ (የግድ አስፈላጊ በሆኑ) ያማርኛ ፊደሎች
ወደ ማተሚያ ቤት እንድዘልቅ ያደፋፈረኝ የክቡር አቶ
ሃዲስ አለማየሁ ፍቅር አስከ መቃብር ነው።

ሃሳቡን ግን መጀመሪያ ያገኘሁት ወደ ፲፱፻፶፯ አ ም
ገደማ ከልጅነት ባልንጀራዬ ከስብሃት ገብረ-እግዚአ-
ብሄር ነው። ግን፡ ካብሮ-አደግ መሰደድ ሁኖበት የስብ-
ሃትን ዘዴ ያላድናቆት በመገረም ብቻ ተመልክቼ ችላ
ብየው ነበር።

በስተቀረ የግጥሞቼን መዋጣት ወይንም ተልካሻነት መተ-
ንተን በሰው እንጂራ መግባት፡ አንባቢን ማጥላት ስለ-
ሚሆን እዚህ ላይ እንለያይና አንተም ወደ ልጅነት ዝለቅ
እኔም ወደ ዝምታ...

አዲስ አበባ ፲፱፻፷፪

መማጠኛ

ሳር ውሃ ...

ሳር ነው።

ውሃ ነው።

ሜዳ አይደለም አለ።

አዳል ተሰማ፣ ጎበዞቹ ሁሉ

ሲቋቋሙ አርፍደው፣ ገጥመው እንደዋሉ፤

ጦርና ጋሻ ተበርዘው በቦቂቱ ብዛት፤

ላፈንግጥ ብላ አረሆ፣ ድካም ሸነከላት።

ልቀኝህ ብትለው፣ መጣፊያው ራቀባት

ልራቀው ብትለው፣ ደርቡሽ-ህልም ተጣባት።

ዞር ብላ ብታይ ጨክና ልትነቃ፤

አሸቅቧል የድንጉላው ጌታ።

ሰምና ወርቅ ተቃለጠ

ቅኔን ህይወት ገታ

አረሆ ዘፈነች ቤት ከቤት አምታታ—

ንጉሰ ከንጉስ የገጠመ ለት

የአረር በረዶ የዘነመ ለት

እኔንስ ደክመኝ ተፋሁኝ ሀሞት

አዙር ተገኘ በንጉሱ ሞት

ግጥም ነው አለ መሰከረ

ተገኘ ወርቁ ወደ ሞት አዞረ።

የድንጉላው ጌታ ነዘረ መረረ

ጦር ጋሻ ሆነ ገዳይ መነጠረ

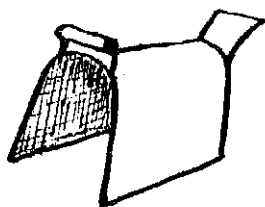
የቅዠቷን ቁንጮ ድንጉላው ዘለለ

ለተጣባው እርቃን ሞት ግልበብ ተከለ።

አረሆ አመለጠች ፤ ተገኘ መርገጫ

ዲማ ጊዮርጊስ ዋለ የግጥም ማሰረጃ።

ልቤ ድቤ ይሁን፤ ተማጠኝኝ አረሆ
 በክረምት ንጋት በተሳልነው ስለት
 የጨታው ሀፃን ለቅሶ ይሰንጥቅ ጨጨሆ
 ድንጉላ ይለጉም ሆነሽኝ ማብረጃ
 ተማጠኝኝ እመቤቴ ስልት ላንጣ ግምጃ

ልጅነት

የንጋት ጮራ

አይኔ ላይ አበራ

ጮኽ ፎከረ አቅራራ

ለቤ እንዳይደነግጥ

እንዳልሸበር እንዳልፈራ።

የምሽት ዳፍንት

የሽምግልና ጥሬ

ወንድ-አንጀት አለሰላሽ

ልጅነት ቀጣፊ

እንደቱታ ራስ ሚመታ

ሳይቀጥፈኝ በሽታ

የንጋት ጮራ እንዳይጠፋ

ወኔዬ እንዳያንቀላፋ

ፌህ ሸልል አቅራራ

ልጅነቴ አደራ

እንዳልሸበር እንዳልፈራ።

ጩታ

መረሬ

እጩታ ገበያ

ሲቀዘቅዝ ጥቁር መሬት

እህ

ብርዱ

የከረምቱ

የቦታው ከፍታ

ፀሀይ ያላቅሟ ተግታ

አፈር-ፅጌረዳ ቀልታ

ደም ለብሶ ዙሪያዋ

ድፍርስ

የሰካራም አይን

ረመጥ

የፈያሽኮ ወይን

ሲቁሰቁሱ

እሳት በየቤቱ

ጐርፍ ሊወልዱ

ደመኖች ሲያረግዙ

የምሽቱ ውርጭ

የቦታው ከፍታ

የጩታ ገበያ፣ ሀሙስ ማታ ጩታ

የወንዱ አምሮት ሞርዶት አይኑን

ግለቱ

አስደንግጦ ጉንትቶ

ድንግል ሁሉ ፈርቶ

ለገዳይ ዳንኪራ
ዳሌ ተደላድሎ

ለጠሎት
ጡቶች ወደ ላይ አንጓጠው
ሴቶቹ ማማራቸው

መረሬ ታርሶ በዙሪያው
ስካር
ጥቁር መሬት መአዛው

ወለጋ አፋፍ ላይ አንድ ማታ
የረሳህዋት ህፃንነት ቃኝታ

በጎጆሳት ያደከምሽኝ
የልጅነት በሽታ
የሩቅ ቃናሽ
በቱሉዝ
ዶሉዝ
ትዝታ

በሃምሉት አገር

ከተራራ ላይ ቅርብ ባህር ሲያዩ
 የተሰነጠቀ መስሎ፣ ለሁለት ሰማዩ
 በስንጥቁ መሬት ሊገባ
 ጥቁር ቅጠላዊ የህልም ገለባ
 ደረቅ አረንጓዴ አንጀት የሚያባባ፤
 ስወርድ ቁልቁለቱን
 ስሂድ? ስንከባለል?
 አገጩ ስር ጥቁር ባህር
 ባልጋ ልወረወር
 ልሰምጥ፣ ልንሳፈፍ፣ ወይንስ ልሳፈር
 ወደ ሌላ በሌላ በር።

ኤውሮፓ

ሸክላ ተሰብሮ ፍልጥጥርሱ ሲደማ
 ውሸማዬ ቁጭ ብላ በጉን ታለቅሳለች።
 እንዳለቀ ሻማ ፍቅር ሲያቅማማ
 አይኗ ተቀዶ ጥቁር ውሃ ሲያፈስ
 እንዳፍቃሪ ሁሉ ወጥቼ ከሜዳ
 ጥቁር ወንድ እነጭ መሃል ባዳ

በምሽት ውጋጋን መሬቷ ደም ስትለብስ
 ምን ብቻነት ቢጫነን፤ ምን ሸክላ ቢያለቅስ
 ባለድነት ውሸት! እንደ ፍቅር ቀፎ
 እንደ ሰማይ ባዶ ጥቁር ሰማያዊ
 እንደ ቀለም ባዶ
 እንደ በረሃ 'ሳት መባከን በከንቱ
 ነጭ ጨለማ የእንባ በረዶ
 ያላሳብ፤ ያለምክንያት ነዶ
 ነዶ . . . ነዶ . . .
 በደም ላብ መጠመቅ፤
 ባሞት-'ንባ መሟሟት፤
 አልቃሹ ሳያውቀው የሁለቱን ቁርኝት
 ራሱን ከሌላው ሞትን ካለመሞት
 አለመለየት፤
 እያንዳንዱን ደቂቃ በስቃይ መሸመት።

በልጉ ሲወጣ ደሜን እየጠባ
 የልጅነት ክረምት ገባ ሞትን እያነባ፤
 እያወቁት መሆኑን
 የፈገግቶች ማሰሪያ የደም-'ንባ ክር
 ለየምሰል መጠጣት አዬ መንፈራፈር፤
 እያወቁት፤ መጨረሻው ላይቀር።

እምቢ አሌ ወልዱ

(ለፀጋዬ ገብረእግዚ.)

ዋኝበት ሜዳውን
እሩጠው ባህሩን
ውረደው አቀበቱን
ረግጠህ ጭንቅላቱን፤

ወንዝ አትሁን
ልቀቅ ጐዳናውን
ጥንት የሰከነውን

ተሰናበት አባቶችክን
እራስህ አባት ልትሆን፤

እምቢ በል
አትቀበል፤
ለደግነት ውሰት፤ ለይሉኝታ ርህራሄ፤
ግድ የለም አሉልህ የልፍ ሺህ ዘመን ሙታን
ከቻይና ከባቢሎን
ካክሱም ኢትዮጵያውያን፤

ቱልቱላ መለከት ሲያቅራራ
ደግሞ ገለሌ የአረር ለቧረ፤
አሻፈረኝ ባዩ ወንዱ
እምቢ ባዩ ወልዱ፤
ተርባውራ
የገዳይ ሻንፎ
ሀደፍቱ መራራ
ነፍሱ በመስመር ታጥራ

መስመሯም በናኝ ኖራ
 እስቲ እለፍ እስቲ እለፍ
 እያለ ሲጣራ
 በኔ ይሁንብህ ጉዞ ፍታቱ
 ተዝካርህ ያርባው ያመቱ
 እያለ ሲያቅራራ
 ሳይደርሱበት ከራሱ ሲጣላ
 በረሃ ሁኖ ጊዮርጊስ- ንሮ አራዳ
 ፋኖ ፋኖ ፋኖ ዘላኑ
 ክራር ሲመታ
 በመጫወቻ ሽጉጥ ድፍን ጦር ሲፈታ
 ራሱን ሲጣረር ካዘኑ ሲጣላ
 ነው በሉኝ ነው በሉኝ ካለ ሲንጉራደድ
 ጭር ያረገው ነበር ያራዳውን ጩኸት፤
 ደኑ ርቆት መንገድ ጠፍቶት
 ንዱ ረስቶት በጨለማ ቤቱን ስቶት
 ተበጠሰ ፋኖ፤ ፋኖ ጅማት

የገዳይ ሻንፎ
 ሀዶፍቱ መራራ
 ተጠምጣሚ አረንገማ
 ተጣላፊ እንደጥላ
 አንዱ
 እምቢ ባዩ ወንዱ

እምቢ አሌ ወልዱ
 እምቢ አሌ

በቋፍ

አልቦዘንሁም አበባዬ
ባሰላስል ቁጢጥ ብዬ
ላስፈተልክ ምርጡን
ላወጣው አባብዬ

አልፌም ጠጣለሁ
ሰክሬ ላገላ
ዳዊትም ገልጣለሁ
ቢሆን ብዩ ካላ
በምንባብ ውቅያኖስ
በብዛት ጠበቃ
ሃሳብን ባሳብ መርዝበመርዝ ላጠቃ

ፍልሰታን ጦሚአለሁ ነነዌን ጠርጥሬ
ትንግርቱን ትርንጎ ልመና በቁሚ

መናፍቅ ጥሞና ማንን ለማታለል
ባረቄ በድግምት ምታት አይባበል

ወዴት ሽሽት አለ ከኔው ሲሆን
ብዳከም ቢበቃኝ፤ እያፈነኝ ያለንቅልፍ እያዛለኝ

ጠሎት ስሜት ሲሆን
ሃሳብ ከሰል ረመጥ
እኔው ውጥር ሽቦ ግሎ ሲንቀጠቀጥ

ይታበድ እንጂ እንግዲያማ
ይነደድ ይቀለጥ እንደሻባት ሻማ
ዝርዝር፤ ብጥስጥስ፤ እንደለማኝ ሸማ

ፍሬኑ ሲበጠስ

ከፍሮቻ ሌላ ማርሹ ሲቀላቀል

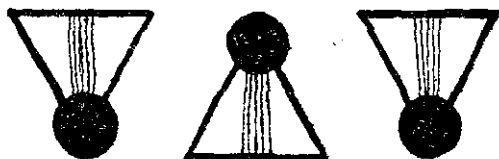
ሹክሹክታቸውን በስላቅ አምልጩ

ባበሻ ልንም ጥርስ-ድዱን አድምቼ

አጓርቼም፡ ካልተፋሁት አማስዬ

ትክ ብዬ አንዴም አባብዬ

ዜሮ መሸሻ፡ ቀልበን ስቶ መግቢያዬ።

ኮክቴል ግብዣ

በደመና በፀሀይ
 በጨረቃ በቀትር
 በሃሳብ ገርጥተን
 በጥር ጨረር ተጨናብሰን
 ልጅነትም አልፎ ሳይበቃን ተጫውተን
 እያማረን ማጋደም ተጋድመን
 መርቱ መበታተን
 ነደን፣ በተስያት ንዳድ
 እኛው ተቀብለን ፍተት ባልደረባ
 ጊዜን ተከትበን የፍላፅ ከራራ
 በየደጃፉ ተፈንክተን
 በያዳራሹ ተገፍትረን
 የሰው ልጆች ሆነን
 ለቁጣ ነፍስን ለንዳድ ስጋችንን
 በጊዜያዊ ቅጥር አስረክበን
 ካላቀረብንማ የጭቅና ጥብሱን
 ካላደረስንማ ለቡሄ ዳቦውን
 ተመልሰን መተኛት፣ ማንቀላፋት
 መሞት መሞት
 አቀርቅሮ መንዘር እንደሬሳ ራስምታት።

ተዘወር ማኪና

(ለአይዳ)

ተንቀርቀሪ

እጥፍ-ዘርጋ

ተወርወሪ

እንዳትሰኝ

ስትፈተጊ

እንዳትገጠቢ

ስትታጠቢ

እንዳትቀሪ

ስጠብቅሽ፤

ተዘወር ማኪና ተዘወሪዬ

ተንቀርቀሪ

እጥፍ-ዘርጋ

ተወርወሪ

ተዘወር ማኪና ተዘወሪዬ

ሽዋኑ-ስመራን ከይዙ መዛወሪዬ

ቧ!

ኮምሲ ኮምሳ

(ለተስፋዬ ገሰሰ)

መንከባለል
መከብለል
ከተረሳ መነሻ
ሳይቈርጡ መድረሻ፤

ቂጡ የተበላ ድንጋይ
ከገደል አፋፍ ላይ፤

የገደሉ ጥልቀት
አንድ ሰባ አመት፤

ሰክል መሳል
ደም መሳል
ቅኔ መቀኘት
መማር መመራመር
ንግድና ህግጋት
የፍርድን አሹቅነት፤

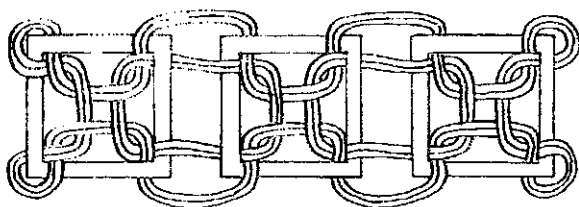
አገሬ ብሎ ማሰብ
አሳዶ ማፍቀር
አድክሞ መተኛት
በጦቢያችን ጦቢያዊት
ባር-ማዶ ፈረንጅ ሴት፤

ለግፍ ለጥላቻ ለመደንቁር
ቁጭ ብሎ ማሰላሰል
የሚነገር ፍራ-ነገር፤

ለመነጠል እውነትን ከውሸት
ለሀይወት ዳፍንት ብርሃንን በውሰት፤

ሰልፍ እንዳይሳሳት
የልብ-ታምቡር መምታት፤
መቀኘት
ተወጥሮ ማዳመጥ፤

መናጥ
እየወደቁ እየፈሰ-
እየሳቁ እየተነሱ
ቁልቁል መንከባለል
የሰባ አመት ገደል።

ዘለአለማዊው

አይኖቼ ተወሳስበው ከናዲሬ
ዳልጋ ልንጐራደድ እውር አውሬ
አቀርቅሬ ወደ ቀሬ፤
ትላንትና ጣፍጣ ነገ እንደማናያት
ልሳቅ በጎብደት፤ በሰው ሰው ጉልላት . . .

ሃቻምና

ጭካ ሱሬ
ገራ-ገር ሚ
ቆሞን ኩን ዋ ሙረቲራ
ዱራ ቱር ሚ . . .

ተባለና፤

ያለሁባትን ሆን ብዬ በመሳት
የወጣሁባትን ጨርሼ ረላህዋት፤

ደረሰና

ትላንትና

ውጥር፤ ቀኝተ የበገና
ተው ድረስ፤ የቀትሩ ዳኛ
ተስቦ ገብቶ፤ ይበጠስና
ዳልጋው ና! ሸረ ቶሎ ና . . .

ተባለና፤

ዛሬ መጣ ነፍሮ ጉርምስና
በያዙራቱ መሸከርከሪት ዋና፤

ላይ ላዩን ልደት

ታች ታቹን ሞት

ይሞትና፤
በበረዶ ገና
ወደ ሰሜን ይባልና
ነገ ይነጋል
የሞት የምስራች

ሲነጋ
ሲናጋ
ቀን ከጊዜ ሲጣላ
ጓዶ ሲጣረር ከንጄራ።

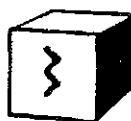
ህይወትም እኛንው ተበቅላ
በብርሃን ለጨለማ ብርሃን ካልተገኘ
ለሚሳሳ ውጋጋን ያላላማ ከመስገድ
ላመለጡት ላልተወለዱት ከማርገድ
ወድያ፤ ወድያ፤ ወድያ ብሎ
ለሞትም ከብርና ህይወትን ተበቅሎ
መንከባለል በምች ማንከባለል ያለፍች
አጉል-እፀብ አሎሎ የላት ላይታች
የነግ ትላንትና የነግ ወዲያ ከፋች።

ለቀልድ መሃለ ውክልና

አልረሳሽም ብዬ፤
 ምለን ተማምለን
 ባመቱ ተያይተን
 ሳናቀው ተላለፍን።
 አልረሳህም ብለሽ፤
 ምለሽ ተገዝተሽ፤
 ቢጠይቁሽ ስሜን፤ በሳምንቱ ረሳሽ፤
 ለልደታ
 መልክ-ቀለሜ ቢሳንሽ
 አይዞሽ፤
 ማፍቀርን ካልነሳሽ
 እጉንሽ ባሉት አይኖች አይኖቴን ታያለሽ።

የቀረውንማ እናውቀው አልነበር
 ብለን ነበር እንጂ ፍቅርን ለማባበል
 ለጊዜውም ቢሆን ሳይቆጩው እንዲያድር።

አሜክላ ለሀፃናት

፩ የግር ጣት

የረጋ ደመና ሲያንዣብብ
 ተኩራመት አታሸቅብ
 ወርጭቶ ጠጠር ሲጥል
 ቀና አትበል
 ብርጭቆ ቤት አትጠለል
 አያፍርም ይፈነዳል
 ላይን አይሆን ጥርስ ይሸርፋል
 ሰዎች ሁሉ አቋልቁሉ
 የግር ጣት ቁጠሩ
 በድፍን ጥርስ እንድታምሩ።

፪ አግዳሚ ካላከህ

ላትወጣ ከክበቡ
 ተቆራጥሮህ ማነብነቡ!
 ሳይበርድህ ተከናንበህ
 ኑሮን ታሳጣለህ፤
 ደርሶ የቤት ሀምሌት
 ወፈይላን ሳታውቃት!
 ማልገምምገሙ
 ሆደባሻነቱ
 ለለቅሶ ቶሎ መቃጣቱ
 አግዳሚው ካላከከህ
 ሃላፊ ሁሉ ካላቀፈህ
 ይሉኝታቢስ ችኮነትህ።

፫ ድንቄም እውቀት

የተመራመረው ሞዝቮልድ ነው ጠረጴዛው
ሞዝቮልድ ነው

አጫፋሪው ሞዝቦልዲ ናው
አረ ሞዝቦልዲ ናው

የተመራመረው ፐፐር ነው ፈረሰ
ፐፐር ነው

አጫፋሪው ቤጆ ናው
ፈርሰ ቤጆ ናው

ሂሰኛይቱ ሳይቸከን
ሞዝቮልድ ቤጆን ትተን
በቁም ነገር እስቲ ሌላ ዘፈን

ተከፍሎ አውራጅ እሰይ እሰይ እሺ! ባዩ
እሰይ እሰይ ቶምቦል ባዩ
እንዲያ እንዲያ አባባዩ
እሰይ እሰይ ሲያዩ ባላዩ
እሰይ እሰይ ባላዩ ሲያዩ
አዋቂ ይባላሉ
ጨክኖ ባታለሉ
ጥፈት ባስተያዩ።

ሂሰኛይቱ ድንቄም እውቀት
መታጠን ለማያቁት
ደርሶ ቅሌት!

፬ ድህነት እንደጃርት

የብረት አልጋ ያረገርጋል
 ጨረር እንደዘንግ ተገትሮ ቆሟል
 ከፀደቁ ውሃም ቀልብ-ጨርቅ ያስጥላል
 ለመኳንንቱማ ውስኪ ጠጅ ይበጃል
 ድህነት እንደጃርት ድንች ይቈፍራል

በትቻለሁ ብሎ እንዳይንጋለሉ
 ሰፍቻለሁ ብሎ እንያን ከመንቀሉ
 መካኑ ይሻላል ጢሰኛ ድህነት

ካጋሉትማ ጨክነው በብልሃት
 ድንጋይ ብቻ ነው ፈርስጥምቡ የማይሸት

የብረት አልጋ ካረገረገ
 ግትር ያለ ከጥድ የተሰራ
 ውጥር ያለ ከሞት የታነፀ
 እኩል የሚያስተያይ ባልቴት ከሙሽራ
 ፍቱን ማለፊያ ለብፁኦት አንቀልባ
 አለ አልጋ፤ አለ አልጋ፤ አለ አልጋ።

፩ መጠነት

(በሶስት ድምፅ)

- ትንሿ — አከቹን ተከፋፍለው
 ገቡ ከነአካቴው
 አቦል ጀባ አቦል ጀባ ብለው
- ትልቋ — የቆሰለው ሳይጠበስ ቀርቶ
 የታለመው በቅሌት ተረስቶ
 የታቀደው በስርቆሽ ተቀድቶ
 ዋናው ማስታወሻ ቅዠት መሀል ጠፍቶ
- ትንሿ — ጀባ ጀባ ጀባ
- ትልቋ — ዞር ብለሽ ብታዬ ወደ ህዋላ
 እንፋሎት ይነሳል እየፈላ
 አከናንቦ ሲያብላላ
- ትንሿ — አቦል ጀባቴ አቦል ጀባ
- አሰልጣኛ — ማንም ሳይኖር በስተጀርባ
 በድብቆሽ በዝምታ
 በስተግምባር ንጡ ነጭ ግድግዳ
 መነኩሴውን አስፈራርታ
 በድን መሬት ተመድባ
 ብር አምባሩን ተደፈረ አምባ
- ሁለቲቱ — ጀባ ጀባ ጀባ
 አቦል ጀባቴ አቦል ጀባ

አሰልጣኝ — ያለቀለብ መስከረም ላይጠባ
አቦል ጀባቴ ሀፍረት አይጣባ

ሁለቲቱ — አቦል ጀባቴ አቦል ጀባ

፯ ሆድ

የበደሉሽ ይመስል ደርሶ ማኩረፍሽ
ተመችቶሽ እንጂ መኝታሽ
የተበደሉትን መች አየሽ
የትኛው ሆድ ብሶ የትኛውን ይዘው
እማካዳም ደረቅ ተዘርረው
እምኑ ላይ ሁኔው ለኩርፍያ መች በቅተው

ሳንተያይ

አልቻልሁትም ጩዋታሽን
አልቻልሺውም ፍቅሬን፤
ስሸሸሽ ተንበርክከሽ
ስከተልሽ እየሸሸሽ።

መገናኛችን ፍቅር መሆኑ ቀርቶ
በኛ መሃል ለርህራሄ ቦታ ጠፍቶ፤
ሳንባክን የደግ አመድ ሁነን
ሳንኩነን እቀትር ብሌን ወድቀን፤

እንሊያይ

በዳሰሳ

ሳንተያይ፤

ይብረድልኝ መለስለሽ፤

ይድረቅልሽ ፍቅሬ፤ የነሃሴ ጐርፉ

ደረቅ ሰማይ በመብረቅ መጠፉ።

አርባ ተኩል

ወዳጅነት
ሳቅ ነው
ከጉሮሮ
ሲሆን ካንገት
ከልብ ወረድ ብሎ
እምብርት ላይ ሰፍሮ
አንሰፍስፎ
ሀፍረትን ለነውር አሳልፎ ጥሎ
አሸንዷል ለምልሞ ከራሚ ተወሳሰቦ

ለቅሶ ነው
ወዳጅነት
በቁም መበቀሉ
ያለምርጫ የግል መቀበሩ
ቃላቱ ሳይለይ ሲንሰፈሰፍ ተማሮ
መደረብ ነው ባልተተርጉመ እሮሮ
ክብርን ለእምነት እንዳጥንት ወርውሮ
ትዝብትን በእግራሙቅ የሸንሸን አጣምሮ
በደልን በችለታ ውለታን በምስጋና ሰቅሎ

ወዳጅነት
መከፋፈል ነው
ሳይቈጣጠሩ
መርዝ መጋራቱ ሳይጠራጠሩ
በህብረት መፍራት ነው ሳይተፋፈሩ
ሳይወራረዱ መነቃቀፍ እየተዋደዱ
መገናኘት ሳይፈላለጉ

መጣላት ላይበጅ መራራቁ
መራራቅ ሳይገማመቱ

ወዳጅነት
መተሳሰብ ነው
ደብዳቤ ሳይፅፉ
ለሲሳይ መፈንጠዙ በደረሰው ለሱ
ሲቃ ነው በምችት ባጋጠመው ክፉ፤
ታሪክ ይወጣዋል ሲነገር ሲወራ
ዳገት ነው ሲኖሩት የክረምት ተራራ
አዝጋሚ ከኤሊ
በራሪ እንዳሞራ

ናፍቆትም ይሆናል
ወዳጅነት
የፀጥታ እንባ
ባምስት በአስር
በሃያ በአርባ
ባምሳ ባምሳምስት
በስድሳ በሰባ
እንባ አይደለምና ምን አንጀት ቢያባባ

አይሆን እጅመንሻ
አይሰጥ ለሽልማት፤
ወዳጅነት
ስጦታ ነው
መሞት መለያየት።

ትዝታዝታዝታት

ለምን እንዲውል ነው
ዛሬ አንችን መግለብ፤
ገደል አይደል ትላንትና
ቁልቁል አይጋለብ።

አፍቆሬሽ ነበር ምን ያደርጋል
በቀላሉ ይረሳሻል
ለቅዝታቸው እርሾ ስንቶች ጥደውታል

አንፋቀር ነበር የንኮን እንጉርጉሮ
ተገንዟል አቻምና ሳይሰጠን ቀጠሮ

መች እኛ ሆንና ግዜን የገራነው

ይልቁንስ ቁሚ
መስከራትሽን ተደግፈሽ
ግዜን ባይኖችሽ እንደቀልድ ዘቅዝቀሽ
(ተከናንበሽ፤
ጐብጨ እንዳላየ ሳልፍሽ)

ባቻምናው ብልት ዛሬን ተዘከሪ
በቀበርነው ፍቅር ፍቅርን አስደምብሪ።

ገላጋይ መስሎ አጥቂ

የተነጠፈልሽ እንድትረጋግጧልው
 አንችልጅነቱን ጨክነሽ የቀጨሽው፤
 በጨረቃ ብርሃን ጥርሶችሽን ሲቈጥር
 በትምህርት ጊዜው አንቺን ሲያሰላስል
 እየታየው የከንፈሮችሽ ውበት
 ተቃጥሎ በጥርሶችሽ ንጣት
 እያጥወለወለው ያይኖችሽ ጥራት ጥልቀት።
 ታገኝዋለሽ ዘመን ሲገልጥለት
 ዞር ብሎ ሲያይሽ አምስት አመት አልፎ
 ያላዋቂ ፍቅሩ በማወቅ ተገፎ
 ትዝታ ለውጦት መልክሽን ሲረሳው።

ኢሾ ኢሾ ያኦቦኮ
 ቶርቶራጃ? ለፋ ፋቴ?
 ኢሾ ኢሾ

ዘላለምሽ-ዘላለሜ-ዘላለምነቱ

ትንሽ፤ አራት መስመር ግጥም
የእጥረትሽ ቃጠሎ ሲጥም

ንኡስ፤ የበረሃ አበባ
ልስልስ፤ የጉንትቶ ቆዳ

ነፋሽ፤ የገብስ ገለባ
ፈንጂ፤ የወረቀት ኮዳ

ይህ ነው፤ የፍቅር እውነቱ
ዘላለምሽ፤ ዘላለሜ፤ ዘላለምነቱ

ሃላፊ፤ እንደ ጉንፋን
በጥባጭ፤ የነፍስ እባጭ
ታራቂ፤ ለጋ-ደጋን።

ጉማ ላሎ

ቅኔ ነው ተባለ መሰረቱ
በብራና ቃላት መታሰሩ፤
እየተፍጠረጠረ፤ ዝምብስ ይሞት የለ
እልባት መሃከል፤
ጉማ ሳይከፈል?

ቅኔ ነው አላችሁ መሰረቱ
ሰማእታት ከሰሜት እንዳልተወለዱ፤
ቤትና ቤት፤ ማምታታቱ፤
ቡሂ በሉ ልጆች ሁሉ
የቡሂን አደራ አንች አሞራ

መነጠር ሆነ ሸለቆ ተራራ
ቋንቋን አርጐ ባላጋራ
ድብብቆሽ መጫወቱ
ማግና ድሩን እያጣጡ
የማይገባ መጣፍ ካልገለጡ —

ልግለጥ ታድያ፤ ልግለጥ?

እኪ ዶክ —

ሳጠል ቆኜ፤ ፊደል ዋሬ
ቤንቴ ካራማሹኔ፤ ሲቡ ዳርጌ
አቡ ጊዳ፤ ራፋ ጂዳ
ቴኜ ዱግና፤ ኛኔ መግና
ሳጠል ቆኜ ወዘተርፈ ለግእዙ
ቤንቴ ካራማሹኔ ሲቡ ዳርጌ . . .

ምን ይፈጠር
 ልጅነት አይሰቀል
 ምን ይፈጠር?

ከበሮ ነው ብልስ መነሻዬ
 የረኛ ዋሽንት መንዣዬ
 ከራሳይቱ መድረሻዬ
 ያረረ ለቅሶ የራእይ ፊርማዬ፤
 የከራሳ ምላስ መሰቀያዬ
 ብልስ?
 ምን ትሆኑ?
 ዝግባ አትቆርጡ
 ሳታስፈቅዱ፤
 ምን ትሆኑ?

በሌባ ጣቱ እምብርቱን
 አጥቅሼ
 የሌለ ብራና አለስልሼ፤
 እንደ ትግራይ እንጉርጉሮ
 ብልስ?

ጉማ ላሎ

ነያ ጉማ ላሎ

ጉማ ላሎ

መንከራከር መጣች በጫስ ተሸፍና

ጉማ ላሎ

ነያ ጉማ ላሎ

ጉማ ላሎ

የናትህ ልጅ ደፍታለች አንገቷን፤ ታለቅስልሃለች

ጉማ ላሎ

ነያ ጉማ ላሎ

ጉማ ላሎ

ምሽትህ ድርብ አሸንክታብ አጣፍታለኝ

ጉማ ላሎ

ነያ ጉማ ላሎ

ጉማ ላሎ . . .

ብታቅማማ፣ ባታቅማማ

አትል ግጥም አይደል

ዱዳ ካልሆንህ የማትሰማ፤

ልንም ካለ ለፍትወቱ

ሀሳብ ካለ ቸርነቱ

ብትሰማ

ባትሰማ

ብፈነዳ

ባልፈነዳ

ብቀኝ

ባልቀኝ

ባልመቀኝ

ባዳምጥህ ትዝብት ሁነኝ

ድንጋይ ሳልቂጥር

ቃላት ሳልቋጠር

ስንኝ ሳላዛውር

ግጥም ነው ቋንቋ ነኝ

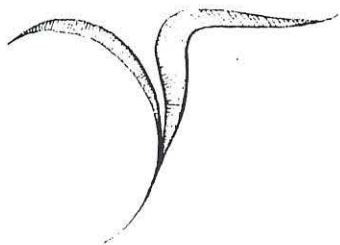
ምን ታረገኝ

ዋኛን

ተወለድሁኝ መጥፎ ቀን
 በከንቱ ልባክን
 ሳልጣጣ ልሰክር
 በዋዛ ልሰፈር፤
 ዘንግቼያት ስራዬን
 ዋ! አንቺን ዋ! ኔን
 ሳልወለውል ቀረሁ
 የጧት ኮከቤን፤
 እኔው አዘጋጀሁ
 ነግጭባ ድሌን፤
 እንደተ ስል ረስቼ ወደተን ።
 ይግረማት ብዬ ደግሞ ዛሬ
 አበባዬን ረሳህዋት አበባዬን
 ህዋላ ትቼ መጣሁ እንቁጣጣሼን፤
 ዋ! አንችን ዋንቺን
 ያላቻ ለበን
 አንነሳ ይመስል አንዴ ከወደቅን
 ዋ ኔን፤ አንቺን ዋ ኔን . . .

ሳ

በቁጥጥር ሲርገበገቡ
 ቁጭ ብለው ሲለግሙ
 ሲወድቁ ሲደክሙ
 እንደ ጥውልግ ቅጠል
 ሲወርዱ እያውለበለቡ
 ሳይገደቡ፤
 ለመበቀል ሳያስቡ
 ሳያልሙ
 ሳያ
 ሳ

ብቻ ብቸኝነት

መዋጥ፣ መበላት በጥልቀት
 እገዛ ራስ ነፍስ ማጥ
 እልም ብሎ መስመጥ
 ይህ ነው ብቻብቸኝነት፤
 ብቻነት ሲደወል
 ያንድ መሆን ቅዝቃዜ
 የፀጥታው ጩኸት፤
 አቈልቁሎ አዘቅት
 ሲንሳፈሩ መታመቅ
 ዳግም ያራስነት ፍርሃት
 መታነቅ መወበቅ
 የፊቱን እንደረሱት
 ብቻብቸኝነት ።
 ያለፍቅር ጉዞ፣ ያለጎረቤት
 ሳያስቡ ወደ ፊት
 በምስጢር ብቻብቸኝነት
 መረሳት፤ የንቅልፍ ልብ ውዝዋዜ
 መነጠል፣ የሞት አዙሪት ቅዝቃዜ
 የነፍስ ዝግ ብሎ መድማት
 የደሙ መጨቅየት
 ውስጥ ውስጡን ብቻብቸኝነት
 ሲበሉ በነፍስ ደም ቅራሪነት።

ቃላት ስዘራ

ጊዜ ስልህ ያሰጥህን አክል።

ጊዜ አፈኛ ነው በጣጥሶ ይጥላል

ጊዜ ውርዴ ሆኖ የእምብርክ ያስደሀል
የሲኦል ውርጭ ጊዜ ፍል ብረት ያበድናል።

መስሎህ ልብህ ድንጊያ በጊዜ ታኝኮ
ይተፋ እንግዲያማ ፈንታሌውን ቀልጦ
ልጅነት አምቆ መውጪያ ያሳጣውን
ነቀለ

ብቅል-ጊዜ ሰብሮ መታብቱን።

አለማወቅ መልካም
አለማወቅ ክፉ

ጊዜ ያምላክ ልብ አይፈርድ አይራራ
ወዳጅ አይደል ጊዜ አይሆን ባለጋራ
የእውር ተመልካች ያዳማጭ ደንቆሮ
አይ፡ አይ፡ ደረቅ አይን እንጉርጉሮ
እንደማንም
እንደሁሉም
ወደ፡ ተኝቶ፡ ተዘርሮ

አልቀጭም

ግድግዳ ገጭቼ
ልጅነት መድረሻ፤
ቂሚ ተንቀጥቅጬ
ወድቄ ቂስዬ

አባብዬ ቀስሌን . . .
መርፌ-ቁልፍ አግዬ
ተርትሬ አምግዬ

ተነሳሁ እንደገና

ዳግመኛ ልጋጭ
ሶስተኛ ልጋጭ
አራተኛ
አስረኛ
መቶኛ
እልፍኛ ልጋጭ
ያለርሀራሂ ልቀጭ፤

አልሆነማ!

ሰ መ መ ን

፩ በነጠላ

ሲወዱ ያለችውን
ፍቅር ሆኖ አቅጣጫ
ይስባል ጥንት የተካዱትን
ሊጣበቅ እንደሸላች መጫ

እግዚአ እግዚአ
በኮለምቢያ መጋል ተጥወልወሎ
በዳማ
በቦራ
በቡሎ
ቼ ቼ! ሰናይ የንዳድ አባ ፈርዳ።
ነጋ ጠባ ቃጠሎ
መራራ አመድ በጉሮሮ
ተፈቅሮ
አፍቅሮ
ከስሎ . . .

ትብያላይ የጐመራ አውሎ
አቃጥሎ
በርዶ ካበረደ
ማር እሰጥ አገባ ተብሎ
መኖር አለመኖር ጦፎ ከነደደ
ተገኘ መዳኛ ፍቅር አድሮ ሄደ።

፪ በድርቡ

ከመነሻው ገደል
 የወጡትን ትላትል
 እንደሚቸግር መነጣጠል፤
 የምትወዳት ውበት ፍቅር
 ይያያዛል
 በስምረት በአበሳ
 በደም ፍላት ተክሊል
 ከማይረሷት የትዝቶች ድምበር፤

የፍጥረት
 የሞት
 የኑሮ
 የፍቅር
 በብጥር ፍም መጠቅለል፤
 እንዳያቋርጥ የንዝርቲቱ መሸከርከር
 አንድነት ከማህበር
 አያይዞ ለመማገር
 የሙታን ለህያውነት ምስክር
 እድሜ የለውም ዘላለምም ነበር፤

ታድያ
 ካልተቻለ ትልንኳ ካስኳ መነጠል
 መገን የፍስህ ሲቃን ማስተባበል።
 ከመታለል
 ከማታለል
 ላያዋጣ ከመቃጠል

በፍቅርህ ፍቅሮች ፍራሽ ከመቀበር
በድፍረት ያለስቃይ ከፈገግታ መንጠልጠል፤

አይዞህ

ነጠላውን ነጥለው

ድርቡን አጣፍተው

ቅናትን ቅናት ብለው

ሁሉንም በየስሙ ጠርተው

እም አእላፍ ተቃጥለው

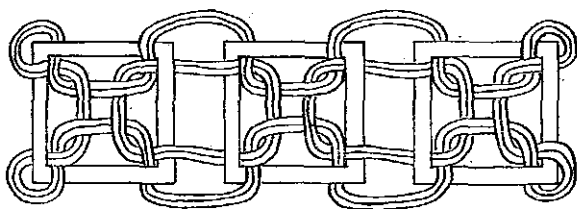
ሺህ ገለው ተጋድለው

ነው!

ሆድ ይቻለው ብለው

ላንት የለቀቁት

ዛሬ እንደርግማን ደምክን የሚጠቡት።

የለማኝ ሀሳብ

ሳይራሩልኝ ላሳፈሩኝ
 ጩክነው እውነቱን ለነገሩኝ
 ራብኝ ስል ተሳልቀው ላለፉኝ
 በጉደሎንቴ ለቧልት ላሳለፉኝ
 ለቈነጃጅታቸው መሳቂያ ለሆንሁኝ
 እየው ቸርነቴን ለተመፀወቱኝ፤
 ለሰርግ ለተዝካር ክዳስ ለመለሱኝ
 የኩነሬ ጥማት አጡፎኝ
 ወንዝ ውረድ ሲሉ ደግ ለመከሩኝ
 ተመፃድቀው ፤
 መስተዋት ያሰላውን ፈገግታ ለተቀናቀኑኝ
 እነሱን ሆኜ ባልነበር ይቀርታ ባላልሁኝ

አጫዋች

አሳዛኝ ፊቱ አመድ ለብሶ
 ቁስል አፍንጫው በደም ተለውሶ
 ግራ ግሩ ሸፎ፤ ቀኝ ግሩ ሸባ
 ቀኝ እጁ ቆራጣ የግራው ለዋሳ
 ባምላኩ አልማጭ በምስሉ የተፋ
 እሱ ራሱ ፈጣሪ የሳቅ የዋዛ
 ሀምራዊ ባርኔጣ ቀይ-ጥቁር ሱሪ
 ለማሳቅ ታጥቆ ተመልካች አሳፋሪ
 ይህ ፍስሃዬን አባራሪ
 ፊቱ በንባ ታጥቦ ገርጥቶ ሲያየው
 የሳቅ ለቅሶ መስሎታል አስተውሎ ላላየው።

እየሳቁ ሀፃኖች

አላዋቂ ነፍሳት

ሲደርሱ ያለቅሳሉ አልጋቸው ሲጨልም።

አጭር ልብወለድ

ሶስት ዳኞች ሆኜ ስሰየም —

ሴት አፍቅሮ ሴት መመኘት
በሲሳይ አቦል ለትንግርት ማቃሰት
እየበሉ መራብ

እየጠጡ መጠማት

እጭፈራ ሜዳ ከህይወት መፋታት

ፀጋ ሲዳብር በጠገራ መፈንከት

ጧት ማታ ከምሽት እስከ ንጋት

ቅዠት አራጣ መርበድበድ

ብልግና ነው

ይቅር አንበለው

በሴራ እንግደለው

ብለው ቢያማክሩኝ በረቸውን ደንቀረው፤

ብቻየን ጥብቅና ስቆም —

ጉቦ እንኳ ሳትበሉ በወግ በስራቱ

ለጓዳ ዳኝነት እንዲህ መወትወቱ

ምን ሊባል ነው?

ብዬ ጠየቅህዋቸው

ሶስት ዳኞች ሆኜ ስሰየም —

ፍርድን መውደድ

ሆኖ ተገኘ የወዳድ መልሳቸው።

ብቻየን ጥብቅና ስቆም —

እውኑን ማፍለቅለቅ መሆኑ ነው?

ሶስት ዳኞች ሆኜ ስለየም —
መሆኑ ነው!

ብቻየን የገላጋይነት —
ይኸው ነበር የሱም ችግር
አንግደለው ይቅር፤
ስውራን፤ በዳበሳ እንለያይ
እንዳናፍር
ሳይደፍራት ጎህ የሌሊቷን ክብር።

በሰልስቱ ታሪኩን ሳወጋ —
በቅዠታም ድምጹ ብዬ ባንገራግር
በኔ ላይ አሾሉ አንጓጠው ወደ ሰማይ
የተመረዘውን ዘመን የለሽ ጥፍር።

ሳይደርሱብኝ ለመጥፋት እንዳይጥ ስርመጠመጥ
አንድ አይነ-ስውር ያልተቀኘ ጅማት ወጥሮ (ስሙ-
ጥሩ ሰይጣን ጐታች ነበር አሉ በዘመኑ፤ እድል
ጥሎት ጋኔን ግራ ዠሮውን በጥፊ ደግፎት) ባባያ
ልሳን እንዲህ እያለ —

አይኔን ጨፍኜ ባባያ ልሳን —
መስሎኝ ነበር አምላኬን የምነካ
በበስበስ ጥፍሬ ቁስሌን በመቈፈር
የደረቀ መግል በመፎርፎር
ጋኔን ልጐትት
ግም ልቤን ስቈፍር . . .

ራሴ ራሴን ሆኜ —
ብራሾ ንቃት፤ ጭብጨባ።

ቱሉዝ ገምቤላ

(ለመንግስቱ ለማ)

ከረንቲ ተናከቶ ብረት እያረረ
 ባቡር ይዞኝ ሄደ፤ ቱሉዝ ህዋላ ቀረ።
 ሰው እንዳሳቡ ዕልመትን ሰንጥቆ
 ምኞቱ አልቀረ አቶምን አድቅቆ
 ይነጉዳል ወደ-ፊት ከመነሻው ርቆ፤
 አርቆ
 መነሻውን ሊያርቅ
 ርቆ ርቆ . . .

አንድ ሽማግሌ ፊት-ለፊት ቁጭ ብሎ
 እንደ ትላንት አራሽ በሽማው ተጠለሎ፤
 እያዛጋ
 ይነካዋል እየነቃ
 የዶሮ እንቅልፉን የባቡር የቈጡን
 በቋፍ መሆኑን ያውቃል የነገ ተዝካሩን

ህፃን ይደንሳል ይዢህ ከተፍ ዳንሱን
 ድንገት ድብን አለ እንቅልፍ ይዞት ሄደ
 ሳያዛጋ
 ይነካዋል ሳይነቃ
 እንዳቅሙ ያቃል አልሞትባይ ሁነቱን
 የተዝካር ሁሌነቱን

ጎረምሳ ወጥቶአደር ከሴት ልጅ ሲላፋ
 አሮጊቱ ጎኔ ሸራፋዋን ስታጣጥም

እነሱን አትኩሬ ሌላ ቦታ ሳልም
 ባቡር ይዞኝ ጠፋ ከቱሉዝ አርቆ
 ፓሪስ አሳለፈኝ ጨለማ ሰንጥቆ

ያለምሁትስ ነበር -- ከሌላ ወደ ሌላ
 እየናጠኝ — ከምፅዋ ገምቤላ።

አለመግባባት

ያመለጠ ሹመት
 አስቤ ለልጄ
 አቦል ገብቶ ጎረቤት
 እማሳ ቀርቼ
 እመት ሮዛ ጠጅ ጥለው
 ለወግ ተሰብስበው
 በማእረግ መኳንንት
 ሽጩ ግራማየን
 ልገዛ ቀለም ደፍተር
 የበኩሩን ለማስተማር
 ደርሶ አዲስ አባ
 ቢያለብሱት ቀሚስ
 ቢሾሙት ምኒስትር
 ብዬ ቢሸልሙት ካባ፤

ተመልሶ መጣ
 መጣፍ ተሸክሞ
 ያለጀጠባብ ያለኮቦርታ
 ባዶ ግሩን እንዳው እንደወጣ።

ተመልከት አናዝብጤ የደረሱበትን
 ሳይማሩ አድረው ያፈሩትን፤
 ስድስት አመት ሙሉ መንግስት ቤት አድረህ
 እንደ ቆለኛ ወናፍ ጢስ አየነህ
 ልጄ ሸዋንዳኘው በከንቱ አሳፈርኸኝ
 ብዬ ብናገረው

የጋለ ጋያ አጠማዞ ነክሶ
 መኳንንት መሀል ይሉኝታን የረሳው
 እንደጠነቁሉበት ልጄ ሸዋንዳኘው
 በሌባ ጣቱ ግንባሩን ደንቁሎ
 ወላንሳ ስጋጃን ለናዝብጤ ጥሎ
 እንደማይም እዲብ ቁጢጥ ብሎ
 ሌባ ጣቱን እንደመሮ ዘውሮ

ይህ ነው አለኝ ቁም ነገሩ
 ስድስት አመት ሲሆን ገና የጀመሩ
 አድጜ ልክ እማያልቀ የጠቢብ ምስጢሩ
 ለብዩ ይህ ነው አያመልጥ ቀጠሮ

አለመማሩን ወዲያው ተገንዝቤ
 አጋልሁት ገሮውን የቀኙን ደርቤ
 መልስም አላገኘሁ
 ካላንዲት ፈገግታ
 ልጄ ሸዋንዳኘው
 ፈሪ ሁኖ መጣ —

ነጥቁ ባቃጥል
 በንዴት መጣፉን
 ደንቁሎ ግንባሩን
 ደግሞ አመለከተኝ
 ማተብ መበጠሱን
 የመሀይም ሀብቱን።

ጥጽ ፍቅር

ያመጣሁት ግጥም ከየትም ቃርሜ
ይመስክር መሞከራን አልፎ ካቅሚ
ሞቼልሻለሁ ባስር አመት አቅሚ።

አንድ ጁሮ

ለማናችሁ ነበር በቁሜ የሞትሁት
ባንቺ ነበር በትሽ አመት የታሰርሁት?

አድግ ብሎ

አድግ ብሎ ሲንጠራራ
 ተወጠረ እንደክራር ቅኝት
 ሆኖ ቀረ ስስ በገና
 ሆኖ ቀረ የለቅሶ መቀኛ
 የደጋ ማገዶ የበረሃ ውሃ
 ሆኖ ቀረ ለናንች የደስታ ጀሌ
 ስትረገፈው ቀፎ ቀርከሃ
 ስትነኪው የእውር አለሌ
 ሆኖ ቀረ
 ትኩስ ቁስል በፍታ 'ሚደማ
 ለጋ ከዘራ በሴት 'ጅ 'ሚቀና
 ሆኖ ቀረ ልጅነት መሸኛ
 ተቋረጠች ህልሙ ከስራ ተካራ፤
 ሆነ፤ ቀረ፤ አድግ ብሎ ሲንጠራራ።

ማህሌተ-ብርጥዋ

(ለአባ ምርጥዋ)

በሽምጥ

መዞር አማረኝ መሽከርከር
ማማር አማረኝ መንቀርቀር
መተከል አሰኘኝ መወጠር
ለዘለአለሙ እንዳለም ናዲር።

ጥይት ተጠማኝ ግርግር
የጧት መርሻ ለሞት መንፈራፈር።

አሰኘኝ ዳንኪራ
በየጌሾው ተራ
እረመጥ ስቀላ
ከሰላም ልጣላ፤

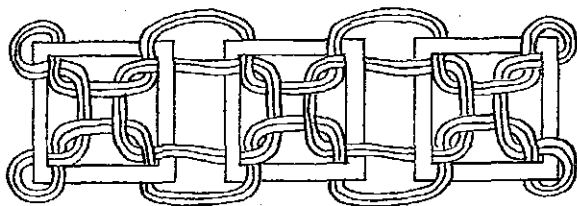
ልቅመዝመዝ ከገደል
አስሬ ልሰበር
ልሙተው የዛሬን ከመሬት ልደመር።

በሶምሶማ

አይምሰልሽ ታድያ ኑሮ የሰለቸኝ
እጐኔ ተዘርረሽ ህይወትን ልንለግስ
ትታዘቢኛለሽ ጨለማን ስገስፅ
ጋደም ስል ማታ ህልምን ልቀሰቅስ
ማለዳ ስነቃ ገናጋዳኞችን ስዳብስ
ተንጠልጥለሽብኝ ኤኬራን ስናወግዝ

በሰጋር

ቁንጣን ያዴበው አንበሳ
 አንዴ ካላገሳ፤
 ልበ-ቁስል ጐረምሳ
 ውበትን ሊያሳሳ
 ሀይወትን ካልተጋፋት
 ሞትን ካልተፋባት፤
 ካላራቀሽ አንቺን በቂም መጋረጃ
 ካልሰዋሽ አሳልፎ ለቁሉቢው ግምጃ፤
 ይጥለዋል የምናምኑ ክብደት
 ይታወራል በደንቀራ ፍትወት
 ይነጣል ያለ ጊዜው በኪያራት አመት።

ደረሰና ጊዜው

ላዳብር መሬቴን ሳይገባ ክረምቱ
አጥፊበት ኬላ ወሰን ለመከለል
ፍግ ስቆልል፤ ሽንት ሳንጣልል

ላለመልም መረሬ
ቁጥቋጦ ሳቃጥል
ጭስ አለቅስ ነበር በደረቅ አይኖቼ፤

ደረሰና ጊዜው ጠምጄ በሮቼን
እጉልበቱ ጭቃ፤ ድንግል ሰነጠቅሁኝ።

ሀሊናዬ ሆነ እርሻዬ
የማደማው ጧት ማታ
የማተራምሰው ሳልል በጋ ፀደይ፤

ነፍሴ ሆና ገንዳዬ
ጭንቃችሁን ጭንቄን
እንባሽን ማካበቻዬ

ለዛም ዘር ጠፋ የሚዘራ
በማግስቱ ደርቀው መስኖቼ
መጠጡ እንቦችሽ፤ በረፋ ደቦቼ

መርገፍ ተሸንሽኖ፤ እገንዳውም ባዶ
እልባቱ ሊቀር እኛን አቈራርጦ።

ነገር

የሰው ልጅ ከፋ፡

እራሱን ሊያጠፋ

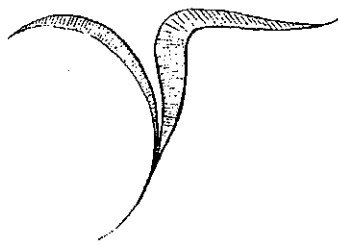
ካምላኩ ሲጣላ፡

ይሉታል መሰሎቹ

ሞኝ ጆል ተላላ፡

ተውት፡

አትከልክሉት። ይጥፋ፤ ይቃጠል፤ ይብነንሳ!

ብሲክሌቲ

ነፍስ ናት የሰንበት
 ገረዴን ቁልቁል ሳያት፤
 ገንዳ ታጥባለች አገንብሳ
 ሲነጋ እንዳልነሳ።

መሸችና ቀኒቱ
 እንድታጠብ ለንጋቱ
 ተኛህዋት ሽቅብ እንቅልፎን፤

ተነሳሁኝ የጧት መነሳቱን
 ልገላገላት ስዬ ገረዴን
 ላርቃት ብዬ ህይወቴን፤

አመልማሎ ወርቁ ፍንጣቂ እሳት
 ያልማዝ ስለት ላፎት እራት
 ቡፍ ቡፍ የሳት ግራት ላመድ፤

የማትታሰር በመጫኛ ገመድ
 ጌታው እኔ ሆኜ ካልታዘዘች
 ካልታሰረች፤ ካልታዘለች፤

ቁልቁል ልያት ገረዴቱን
 ላሸቀንጥራት እሜቲቱን
 ልፈንግላት ህይወቲቱን፤

እናንት እንደማያቅ የምትታዘቡኝ
 የቢስክሌቲን ውበት ልትቀናቀኑኝ
 አማላጅ ላትሆኑ የምታፋርዱኝ

ነገ እንዳይመጣ
እንደማንገናኝ
እንደማያልቅ ሁሉ በበሽታ . . .

ፍቅር ሆነ ውሃ-ልኩ
መሰቀል መገረፍ መገታቱ
ከንቱ፤

ብርድ ነው አሉ ሞቱ
ቁልቁል ታየች ገረዷቱ
ድፍድፍ እማሰሮ በመጥፋቱ፤
ከንቱ፤

ላፈናጥሽ እብሲክሌቴ
ይገፍሽ ጠፋሁ ህይወቴ፤
የት ያገኙሽ፤ የት ይያዙሽ . . .

ባከንሽ፤ ባከንሽ ተከተለሽ
ለከንቱ
እኔን ብለሽ አሸቅበሽ፤
ምን ትሆኚ ሰኳል እኔ ጌታሽ።

መጫወቻ በያይነቱ

ነፍስ ናት የሰንበት
ከቆጥ ከጉልላት
ገረዴን ቁልቁል ሳያት፤

ተቅለስልሳ
ገንዳ ታጥባለች አጎንብሳ
ሲነጋ እንዳልነሳ።

ተነሳሁኝ የጧት መነሳቴን
ልገላገላት ስዬ ገረዴን
ላርቃት ብዬ ህይወቴን፤

ውልብ ብላ እንደንዳድ ኩሬ
ጥፍት ብላ ከጎለት ከሰፈሬ
ወረትን ልጎተካ በማያልፈው ዛሬ።

መጣች ያለድሜዋ ተኳኩላ
አሉላን ከነጌንጎው አስከትላ
ቆንጂት ደፍራ እሜቴን እንጫወት ብላ

አመልማሎ ወርቁ አለችና
ፍንጣቂ እሳት አልኩኝና
ያልማዝ ስለት አለችና
ላፎት እራት አልኩኝና
ብር ብር አለችና
የሳትራት ላመድ አልኩኝና፤

ዳግመኛ መሸችና ቀኒቱ
እንድታጠብ ለንጋቱ፤
ተኛህዋት ሽቅብ እንቅልፌን።

ካልተመቸች፤ ካልታሰረች በመጫኛ ገመድ
ጌታው እኔ ሳለሁ ካልታዘዘች
ካልታሰረች፤ ካልታዘለች

ቁልቁል ልያት ገረዷቱን
ላሽቀንጥራት እጫቲቱን
ልፈንግላት ህይወቲቱን።

የብሲክሌቲን ውበት ልትቀናቀኑኝ
ፍቅሬ ቡጧ እንደጠፋ የምትታዘቡኝ
አማላጅ ላትሆኑ ቈመው ሲፋረዱኝ

ነገ እንዳይመጣ
እንደማንገናኝ
እንደማያልቅ ሁሉ በበሽታ።

አቤቱ፤ አቤቱ፤ ፍቅር ሲሆን ውሃልኩ
መሰቀል መገረፍ መገታቱ
ከንቱ

ብርድ ነው አሉ ሞቱ
ቁልቁል ታየች ገረዷቱ
ድፍድፍ እማሰሮ በመጥፋቱ

ከንቱ፤
አሉላና አልማዝን እንደትፋት ክደሽ
ለሰራነው ሁሉ ያሰሩንን ምረሽ

ላፈናጥሽ እብሲክሉቴ
 ይገፍሽ ልጥፋ ህይወቴ
 የት ያገኛሽ ምንሽን ሊይዙሽ፤

ባከንሽ? ባከንሽ? ተከትለሽ
 ለከንቱ
 እኔን ብለሽ አሸቅበሽ፥
 ምን ትሆኚ ስንን እኔ ጌታሽ።

በልዝቡ

እንቦችሽን ቋጥሬ
 ጌጣጌጥሽን አንጥሬ
 ካይኖችሽ ብርሃን አቅርሬ
 ቀስተ ደመና ፈጥሬ
 ደመና መሃል ተንጋልዬ
 እንደጉበዝ
 ስቄ ተንፈርፍሬ
 አልቀር ተቀብሬ።

እውር፡ ድዳ፡ ደንቆሮ ለሆነ ባለቅኔ

በጥላን ብቻ እንዳይቀር ሰራተኛነቱ
 በውሸት ላይባክን ደቂቅ ፍላጎቱ
 ደጥቼ በዱሼ አቀበቱን ጋራ
 ተሳኑኝ ሀርና ካሎሱ ጎባጣና ቅኑ
 ተሰወሩኝ ሸለቆና ሜዳ ብርሃንና ደኑ
 መንታ መስለው እንዲያው በብትኑ

ብኩን የዶፍ አውራ
 በዱሼ ደርሼ ጉም ሻሹ ተራራ
 እስቅ ጀመር በጠመንጃ ድግን
 አሸፍሁኝ በኔው መስተዋት ባሳዩኝ
 ጃሎ
 ጃሎ
 በከንቲ ላቅራራ
 ስማችሁን አላቅ እንማንን ልጥራ።

ለ፪ሺ፩ አ ም ፀሎት

ሀብት ለሚያካብቱት
ያልካደን ለሚሰብኩት
ወርቅ ለሚያነጥሩት
ጨርቃ-ጨርቅ ለሚሸምኑት
በሌላው ሲሳይ ለሚታመሙት

ይቅርታ፤

በቢሮ ወንበር ቁጣቸውን ላሰሩት
ጥፍሮቻቸውን ለሚወለውሉት
የቈማጣ እጅን ለሚፀየሩት
ጠጥተው ለማይሰክሩት
ሰክረው ለማይወድቁት
ገድለው ለሚያመልጡት
ሰርቀው ለማይገረፉት
ለመፍረድ ለማይሳሱት

ይቅርታ፤

ጊዜውን ለሚታከኩት
የጨበጡትን የለማይለቁት
እውነቱን ለቀበሩት
እያዩ ለማያዩት
እየሰሙ ለማይሰሙት

ይቅርታ፤

ላገር ልማት ሲታከቱ
የወደቀ ለማያነሱት
አሸከር ለሚማቱት
ልጃቸውን ከደሀልጅ ለሚለዩት
ነጭ ሸሚዝ ለሚለብሱት

ይቅርታ፤

በሚስቶቻቸው ለሚገዙት
ፍቅርን በዱቤ ለሚገዙት
ዋጋውን ለሚጫረቱት
ስቃይ ላልደረሰባቸው
ቀልድ ለማይገባቸው
ቅምጦች ላሏቸው
ለጥሞና ሳቃቸው

ይቅርታ፤

ከበተስኪያን መልስ
ግንብ ለሚያስገነቡት
ለመሬት ግዝት
በሰንበት ለሚነዛነዙት
መንኲሰው ለሚከብሩት

ይቅርታ፤

ለቅሶ ሲደርሱ
ለይምሰል ለሚያነቡት
የሻገተን ለማኝ
በልባቸው ብለው ገማኝ
የይሉኝታ ከንፈር ለሚመጡት

ይቅርታ፤

ለሀኪሞች
ለዳኞች
ለጋዜጠኞች
ለመምህሮች
ለሸርሙጦች
ለባለቅኔዎች
ለሰአሊዎች
ለኩሊዎች
ለነጋዴዎች

የሎተሪ ግንባር ላላቸው
በጠቅላላው ለባለዳዎች
ለዚህ አለም መከላከያዎች
ለግዜር የበኩር ልጆች
ለሰይጣን ደንበኞች

የማትሰማ

የማታይ

የማታድግ

የማትሰቃይ

ዘለአለማዊ ዘለአለማዊ ለዘለአለማዊ

ለኔም ላንተም ላንቺም

ይቅርታ

ይቅርታ

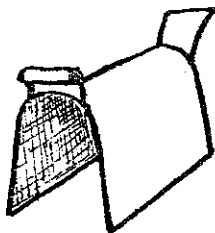
ይቅርታ

ደርሶ መልስ

ገድለሽኝ ነበር ሃቸአምና

ነፍስ ዘራሁ እንደገና

ተመልሼ መጣሁ ቂም አልይዝምና።

ተጨማሪ ማስረጃ

ገፅ

11 መማጠኛ

ማጠነ ቀ ተማጠነ አ ማ፡ የሙጥኝ አለ፡ የሰው ነፍስን የገደለ፡ ቋንጃን የቆረጠ በተገደመው ገዳም ደወለ ተማጠነ (ከሳቲ ብርሃን ተሰማ ገፅ 153) ፀሃፊ ቋንቋን፡ ስንኝን፡ ስልትን፡ አምሳልን፤ ተቃራኒና ተወሳሳቢ ምስጢሮችን፡ ለመድፈር ከመቃጣቱ በፊት የሙጥኝ ለሚላት ቀልብ፡ አቴቴ፡ የአረሆ ውቃቢ ማግባቢያ የሚሰነዝረው። እንደ ነገሩ invocation.

11 ሳር ውሃ

በምእራብ ሰሜን ምእራብ ኢትዮጵያ የሚገኝ የቦታ ስም። አዳል ተሰማ (ሀዋላ ተክለ ሃይማኖት ንጉሰ-ጐጃም) የጐጃምን ሰራዊት አስከትተው ከወለጋም ቅጥር ፈረሰኞች አስከትለው ወሰን ጥሶ የመጣውን የደርቡሽ ጦር ግንባር ለግንባር ገጥመው ኑሮ፤ ድል መመታት መጣ። ሀበሻ ግልብጥ ብሎ ሲሸሽ ደርቡሽም ማምለጫ ሊነሳ የሚሸሸውን ሰራዊት ወደ ሳር ውሃ ጨፌ ለመመለስ ሲጣጣር፤ ተገኘ ወርቄ የሚባል ስሙጥር የጐጃም ፈረሰኛ በግር የምትሸሸውን የዛለች አረሆ በፈረስ ሲያልፋት . . . ለዙር ተገኘ ጠንጉሱ ሞት ብትለው ፋታ አልሰጥ ብለው ከነበሩት ደርቡሾች ጥቂቶቹን ገድሎ ዘፋኝን አፈናጦ ዲማ ጊዮርጊስም ባይሆን ጐጃም ገባ። ቅጥር ፈረሰኞቹም አዳልን አናስበላም በማለት አሸናፊውን የደርቡሽ ፈረስ የድል ሰኣቱን አስረግመውት፤ ያለቁትም አልቀው የተረፉት አዳልን ይዘው ጐጃም ገብተው እዝያው ተመርተው ቀሩ። የደረሰ ታሪክ ነው። ሃሳብ የወለደውም ቢሆን ውበቱ ያነሰ አይሆንም።

14 ጩታ

መሀል ወለጋ ከግምቢ በእግር አርባ ያህል ደቂቃ የምታስኬድ ከራብታ ላይ ጉብ ያለች መንደር። ጫካም አላት፤ ከራብታዋን በክረምት ደመና አይነ-ርግብ ጣል ያደርግባታል።

15 ቱሉገዝ

ከሮማዊያን ዘመን ጀምሮ አላፊ-አግዳሚ ስልጣኔ በብዛት የተንሸራሸረባት በደቡብ ፈረንሳይ የምትገኝ ሽታዋ አዲስ አበባን የሚያስታውስ ከተማ። ከፓሪስ 720 ኪሎሜትር ብትርቅም በፈጣን ባቡር የሰድስት ሰአት ሽውታ ያቀራረባት።

18 ሀጆፍቱ

1 ሀሞት፤ 2 መራራ፤ 3 ከብታራ

18 ሻንፎ

በምራብ ኢትዮጵያ፤ ዘንግ ገና ላልገባበት የጦር ብረት የሚሰጥ ስም

19 አረንገማ

እሾህማ የሆነ ታክከውት ሲያልፉ የሚቀፈድድ ሀረግ

20 ሻባት

በእብራይስጥ ስንበት። የሻባት ሻማ ለቅዳሚ ዋዛሚ ይያያዛል።

21 ፍሮቻ

በፊት አንድ ከንፋን እንደተመታች ዶር፤ ዘንድሮ ፋንድያ እንደሚጥል የጋሪ ፈረስ ብልጭ-ድርግም።

24 ኮምሲ ኮምሳ

የዘንድሮው ዘበናይ መፃፍ-አጠብ ሉኪ ዶክ እንደሚል ከ1940 በፊት ፈረንጅ ቤት ያገለገሉ ኮምሲ ኮምሳ ይሉ ነበር። በፈረንሳይኛ አንደነገሩ እነደማለት

30 ወፈይላ

ቬክስፒየር አፊሊያ (Ophelia) የሚላት የሀም ሌት እጮኛ። ጥላቸው ከእጮኞች ይልቅ ባልና ሚስት ያስመስላቸዋል። Ophelia ቀን አገልጋይ ማለት ሲሆን ወንድሟ ሌየርቲስ ለሀምሊት አንዳስረዳው ከሆነ ሀምሊት ከገሀንም እሪ አያለ ሲጮህ እሷ ከአፅናኝ መላኮች ጋር ልትሰለፍ። (John Ruskin in foot-notes to *Munera Pulveris*)

ወፈይላ ብሎ አማርኛ ያረጋት ፀጋዬ ገብረ መድህን።

31 ቤጆ

መጣብሩ የብረት ቀለም የሚቀበል የበኳንንት ፈረስ።
ወይዛዝርት ስለደፈሩት መናቂያው የተቃረበ እንደ-
ማለት

36 አርባ ተኩል

አርባ-ካላድ

36 አርባ

ጭራውን እንደሚነክስ እባብ ስለተጠቀለለ መጀመ-
ሪያም መጨረሻም የሌለው ጊዜ። ተኩል አሁንም
መጀመሪያም መጨረሻም ስለሌለው፤ ግማሽም
ቢሆን ከሙሉው ጋር እኩል። 40 የማይቈጠር የሃ-
ሳብ መቋጠሪያ ቁጥር ነው።

38 መስከራት

መስተዋቱ ሲሰበር ማጅራቱ እንደ-ገመሬ ጅንጅሮ
የመሰለ አጭበርባሪ ዘንድሮ ከብርሃን የሚያመል-
ጥበት

40 ጉንትቶ

አንስተኛ ዲብ፤ ከብርተው ቁጥጥ ብለው በመንታ-
ነት ኮረዳ ደረት ላይ ስለሚገኙ ማንንም ጉበዝ የሚ-
ጋተሩ።

41 ጉማ ላሎ

በዚሁ ስም በሚጠራ የትግሪኛ ዘፈን ስለሚመላ-
ለስ ማሰላስያ የሚሆን መስመር

42 መንኰራኩር መጣች በጨስ ተሸፍና

መርዝ የጫነች የጥሊያን ሮፒላን

42 የናትህ ልጅ...

የምታለቅሰው፤ እንዲያው በግምት ወንድሟ ጦር
ሜዳ በመርዝ ስለተቃጠለ ሳይሆን ይቀራል?

43 ምሽትህ ድርብ...

ቤት የቀረ ወኔ ባይኖረውም ሌላ የማያጣ ጉረምሳ
ቢጥልላት ሳይሆን ይቀራል?

45 ሳ

ሰ ሱ ሲ ሳ (አንድም ክፍታፍ ሰ)

49 ኮለምሲሳ

ሜዳ እንደጓዳ የሚጠበው፤ ሁሌም የሚነሸጠው
ፈረስ፤ ጌታው የጦር ጌታ የሆነ ቅልብ ድንጉላ።

53 አጫዋች

ተመልካችን ለማሳቅ ሲል በራሱ ስለሚቀልድ የሳ-
ቅና የሀዘንን ወሰን የሚያደበዝዝ፤ አንድነት የሚ-
ቈጭ

60 ጁሮ

ዛሬ ራውንድ ትሪፕ እንደሚባል ከሃያምስት አመት
በፊት አንድ ጁሮ ይባል ነበር፤ ደርሶ መልስ ወይ-
ንም ላዳር ያልታሰበ እንደማለት

62 ማህሌተ-ብርጥዋ

ማህሌተ-ሰሎሞን እንደሚባል፤ ከብር ለተሰራ
ፅዋ በረከት የሚሆን ዜማ፤
አባ ምርጥዋ ነፍሳቸውን ይማረው፤ እንደዛሬ አያር-
ገውና ባዲስአባ እየተዘዋወሩ ሲዘፍኑ ወይዛዝርት
ቀልዳቸውን እንዳይሰሙ የምንተፍረታቸውን አይ-
ኖቻቸውን ይጨፍኑ ነበር። ያባ ምርጥዋ ድፍን
ከላሊት ለመዋጥ ሲታገሉ ታንቆ መሞት በምንም
አኳሆን ከግጥሞቻቸው ጋር ግንኙነት ሊኖረው አይ-
ችልም።

62 ኤኬራ

ተመላላሽ የሙታን አምሳል። ወለጌዎች እንደሚሉት
የግራ እግር ጫማ አውልቀው ሲያሳዩት ወደ መጣበት
የሙታን አለም በዝግታ ያፈገፍጋል። ባጭሩ ghost

66 ብሲክሌት

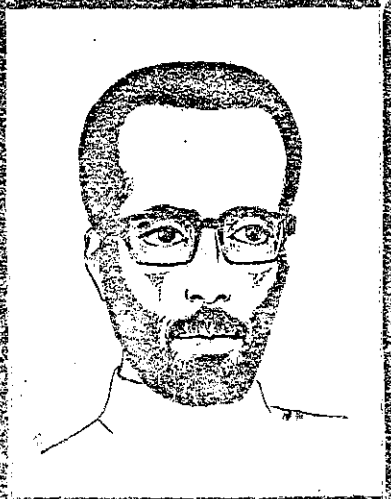
ሁለት ተሽከርካሪ አግሮች ስላሏት ሲቀመጡባት
የምትጋለብ

68 ጌንጎ

መሽከርካሪት፤ እንደመኪና ጎማ ክብ ስለሆነ ሊሽ-
ከረከር የሚችል ቅርፅ

69 ገረድ

ጌታዋ እንደኩያ ካላያት የማይፈራት፤ እንደኩያ
ካያት ስለሚፈራት እመቤቷ የምትጣረራት የሴት
አይነት

Nov 27

1960